

ร้อนนี้ระวัง

5 โรคที่มาจากอาหารและน้ำ

ทำไม...ชอบท้องเสียช่วงฤดูร้อน

สภาพอากาศที่ร้อนส่งผลให้อาหารบูดและเสียง่าย ทำให้เชื้อที่ปนเปื้อนในอาหารและน้ำเจริญเติบโตได้ดี เมื่อกินเข้าไปทำให้เกิดอาการจากโรคทางเดินอาหารและน้ำ

มาตรการป้องกัน "กินสุก ร้อน สะอาด"

- เลี่ยงอาหารที่ไม่สุก และสุกๆ ดิบๆ
- กินอาหารที่ปรุงสุกใหม่ (อาหารค้างคืนควรอุ่นร้อนให้ทั่ว)
- ใช้ช้อนกลางตักอาหาร
- ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่ทุกครั้ง (ก่อนทำอาหาร กินอาหาร หลังเข้าห้องน้ำ)
- ดื่มน้ำดื่มและน้ำแข็งที่สะอาด ต้มสุก หรือขวดมีฝาปิดสนิท

อหิวาตกโรค (Cholera)

อาการ

ถ่ายเป็นน้ำจำนวนมาก อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 24 ชม. หรือถ่ายเหลวอย่างน้อย 3 ครั้ง ใน 24 ชม. อาจมีอาเจียน เป็นตะคริว **อาจทำให้ขาดน้ำ อย่างรุนแรง ช็อก หรือเสียชีวิต จากภาวะอุจจาระร่วงเฉียบพลัน**

การรักษาเบื้องต้น

- งดอาหารที่มีรสจัด หรือ เผ็ดร้อน หรือของหมักดอง
- ดื่มน้ำเกลือผง สลับกับน้ำต้มสุก ถ้าเป็นเด็กเล็กควรปรึกษาแพทย์

อุจจาระร่วงเฉียบพลัน (Acute Diarrhea)

อาการ

ถ่ายเหลวหรือถ่ายเป็นน้ำ อย่างน้อย 3 ครั้ง หรือถ่ายปนมูกเลือด อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 24 ชม. อาจมีอาการอื่น ๆ เช่น อาเจียน ขาดน้ำ มีไข้

การรักษาเบื้องต้น

- การดื่มน้ำเกลือแร่
- เน้นกินอาหารจำพวกแป้ง ลดอาหารจำพวก โปรตีน และหลีกเลี่ยงอาหารที่เป็นเส้นใย

อาหารเป็นพิษ (Food Poisoning)

อาการ

คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ถ่ายเหลว **มักเกิดเฉียบพลัน หลังกินอาหาร**

การรักษาเบื้องต้น

- งดอาหารสุกๆ ดิบๆ อาหารหมักดอง
- งดการออกกำลังกายหนัก เช่น ออกกำลังกาย เป็นต้น

โรคไวรัสตับอักเสบ เอ (Hepatitis A)

อาการ

อาจไม่มีอาการ หรืออาการน้อยจนถึงรุนแรงมาก **ทำให้ตับอักเสบแบบเฉียบพลัน** ได้แก่ ดีซ่าน ตัวเหลือง ตาเหลือง และตับวาย

การรักษาเบื้องต้น

- หากมีอาการควรรีบพบแพทย์

ไข้ไทฟอยด์ หรือ ไข้รากสาดน้อย (Typhoid fever)

อาการ

ไข้สูงลอยมากกว่า 1 สัปดาห์ และมีอาการร่วม คือ ปวดศีรษะ ปวดท้อง ท้องอืด/ท้องผูก บางราย อาจถ่ายเหลว หรือมีผื่นขึ้นตามหน้าอก/ลำตัว

การรักษาเบื้องต้น

- หากมีอาการควรรีบพบแพทย์

หากพบว่ามีอาการรุนแรง ควรรีบพบแพทย์ หรือโทรสายด่วน 1669

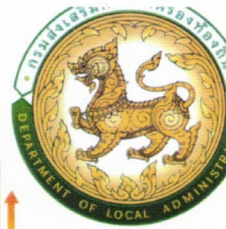
ขอขอบคุณข้อมูลจาก : กรมควบคุมโรค

กองสาธารณสุขและป้องกัน : กลุ่มงานป้องกันโรค

ภัยสุขภาพ ที่มากับฤดูร้อน

ผื่นจากความร้อน

อาการ

มีตุ่มคันสีแดงเล็ก ๆ มักพบบริเวณคอ หน้าอก ใต้ราวนม รักแร้ ขาหนีบ ข้อพับแขนและขา

สาเหตุ

เกิดจากการระคายเคืองของผิวหนังจากเหงื่อออกมาก

การดูแลรักษา

- ☑ อยู่ในที่อากาศเย็น เพื่อลดการเหงื่อออก
- ☑ อบน้ำบ่อย ๆ รักษาความสะอาดของผิว
- ☑ สวมใส่เสื้อผ้าที่ระบายอากาศได้ดี
- ☑ ทายาที่มีฤทธิ์ช่วยลดอาการคัน

บวมจากความร้อน

อาการ

บวม โดยเฉพาะบริเวณเท้า มักเกิดขึ้นในช่วง 2-3 วันแรกที่สัมผัสอากาศร้อน

สาเหตุ

เกิดจากความร้อนทำให้หลอดเลือดที่ผิวหนังขยายตัว และมีสารน้ำคั่งอยู่ที่ข้อเท้าและขา ทำให้เกิดอาการบวม

การดูแลรักษา

- ☑ อาการบวมสามารถหายเองได้
- ☑ ไม่ควรใช้ยาขับปัสสาวะ
- ☑ ควรพักผ่อนให้เพียงพอและนอนยกขาให้สูง

ตะคริวจากความร้อน

อาการ

กล้ามเนื้อหดเกร็งเจ็บพแล่น มักเกิดบริเวณ หน้าท้อง แขน ขา

สาเหตุ

เกิดจากการสูญเสียเกลือแร่ จากการเสียเหงื่อเป็นจำนวนมาก

การดูแลรักษา

- ☑ ควรพักทันทีในที่ร่มและเย็น
- ☑ นวดเบา ๆ ตรงที่เป็นตะคริวสลับกับการยืดกล้ามเนื้อ
- ☑ ดื่มน้ำสะอาดหรือเครื่องดื่มเกลือแร่ เพื่อชดเชยน้ำที่ร่างกายสูญเสียไป
- ☑ หากเป็นตะคริวนานกว่า 1 ชั่วโมง ควรปรึกษาแพทย์

เป็นลมแดด

อาการ

หน้ามืด วิงเวียนหัว และเป็นลมหมดสติ พบบ่อยในผู้ที่ไม่เคยชินกับอากาศร้อน

สาเหตุ

ร่างกายพยายามขับความร้อนส่วนเกินออก โดยเพิ่มการไหลเวียนเลือดไปที่ผิวหนัง ทำให้เลือดไปเลี้ยงสมองไม่เพียงพอ

การดูแลรักษา

- ☑ ควรพักในที่ร่มและเย็น นอนหงายลงกับพื้น เหยียดแขนขา ใช้หมอนหรือสิ่งอื่นรองขาให้สูงกว่าลำตัว
- ☑ คลายเสื้อผ้าให้หลวม ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นเช็ดหน้า และบิบนวด แขน ขา
- ☑ หากอาการไม่ดีขึ้นใน 30 นาที ควรรีบไปพบแพทย์

เพลียแดด

อาการ

เหงื่อออกมาก อ่อนแรง ปวดกล้ามเนื้อ ปวดหัว เวียนหัว สับสน มึนงง คลื่นไส้ อาเจียน และอาจเป็นลม

สาเหตุ

เกิดขึ้นเมื่ออยู่ในที่อากาศร้อนจัด ทำให้สูญเสียน้ำและเกลือแร่จากการเสียเหงื่อเป็นจำนวนมาก และเกิดภาวะขาดน้ำ

การดูแลรักษา

- ☑ ย้ายผู้ป่วยไปอยู่ในที่ร่มและเย็น หรือสถานที่ที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ☑ ถอดเสื้อผ้าผู้ป่วยออกให้เหลือเท่าที่จำเป็น เพื่อระบายความร้อน
- ☑ จับผู้ป่วยนอนราบ ใช้หมอนหรือสิ่งอื่นรองขาและเท้าให้สูงกว่าลำตัว
- ☑ ห่มด้วยผ้าเปียกและใช้พัดลมเป่า วางถุงใส่น้ำแข็งไว้ตามซอกคอ รักแร้และขาหนีบ
- ☑ หากผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

ฮีทสโตรก

ภัยเสี่ยงถึงชีวิตจากโรคลมแดด

ลักษณะโรค

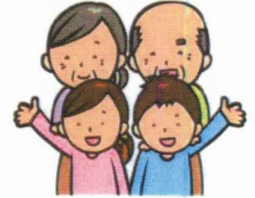
ฮีทสโตรก (Heat stroke) คือ ภาวะที่ร่างกายไม่สามารถปรับตัวหรือควบคุมระดับความร้อนในร่างกายจากสภาพอากาศที่ร้อนจัด

อาการสำคัญ

- ตัวร้อน (เนื่องจากอุณหภูมิร่างกายสูงเกิน 40 องศาเซลเซียส)
- หน้ามืด
- หายใจเร็ว
- เพ้อ
- หัวใจเต้นผิดปกติ
- กระสับกระส่าย
- ชักเกร็ง
- มึนงง
- ซ็อก

กลุ่มเสี่ยง

1. ผู้ที่ทำงานหรือทำกิจกรรมกลางแจ้ง

2. เด็กเล็กและผู้สูงอายุ เนื่องจากร่างกายระบายความร้อนได้ไม่ดี

3. ผู้มีโรคประจำตัว เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง

4. ผู้ที่มีน้ำหนักตัวมาก

5. ผู้ที่พักผ่อนไม่เพียงพอ

6. ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การป้องกันโรค

1. สวมใส่เสื้อผ้าสีอ่อน ระบายความร้อนได้ดี
2. อยู่ในที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก
3. ลดหรือเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องออกแรงกลางแจ้งนาน ๆ
4. สวมแว่นกันแดด กางร่ม สวมหมวกปีกกว้าง
5. ดื่มน้ำ 2 - 3 ลิตรต่อวัน เพื่อชดเชยการเสียน้ำจากเหงื่อ
6. หลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด
7. ควรออกกำลังกายในช่วงเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงอากาศร้อน

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1. นำคนป่วยเข้าที่ร่ม เพื่อลดอุณหภูมิในร่างกาย
2. ถอดเสื้อผ้าที่ไม่จำเป็นออก
3. ให้นอนราบ ยกเท้าสูงสองข้าง เพื่อเพิ่มการไหลเวียนของเลือด
4. ให้ดื่มเกลือแร่ หรือ เครื่องดื่มที่ให้ความชุ่มชื้นต่อร่างกาย
5. เช็ดตัว ประคบเย็น หรือเป่าลมเย็น
6. โทรแจ้งสายด่วน 1669 หรือ นำส่งโรงพยาบาลทันที

ขอขอบคุณข้อมูลจาก : กรมควบคุมโรค

กองสาธารณสุขท้องถิ่น : กลุ่มงานป้องกันโรค

